

תוכן העניינים

ז	פתח דבר	אסא כשר
1	אתיקה מקצועית	אסא כשר
22	אתיקה ומשפט	יצחק זמיר
37	אתיקה בחינוך	נמרוד אלוני
61	אתיקה במחשוב	שיזף רפאלי
87	אתיקה במשפט	גבריאאל קלינג
99	אתיקה בעסקים	אביבה גבע
145	אתיקה ופוליטיקה סביבתית	שלמה חסון
175	אתיקה בפסיכולוגיה	גבי שפיר
199	אתיקה ברפואה	שמעון גליק
209	אתיקה בתקשורת	מרדכי קרמניצר ויעל סימונדז'יועז
255		המחברים

פתח דבר

אסא כשר

אתיקה של תחום פעילות כלשהו של החיים האנושיים היא תפיסה בדבר ההתנהגות הראויה באותו תחום. עיסוק בהתנהגות הראויה בתחום אנושי כלשהו הוא מטבעו עיסוק בתחום הזה עצמו, בזהותו, במה שמושגת לו ולתחומים אחרים ובמה שמבדיל בינו לבין תחומים אחרים. תחום אנושי שהוא עולם מלא, גם העיסוק בו הוא עולם מלא וגם האתיקה שלו היא עולם מלא.

ספר זה פותח בפני הקורא עשר דלתות אל תוך עולמות האתיקה, עשרה מאמרים נפרדים. שתי הדלתות הראשונות מזמינות את הקורא אל תוך המרחב הכולל של עולמות האתיקה. המאמר הראשון מציג את התמונה המושגית הכללית של אתיקה מקצועית. המאמר השני מציג את התמונה הכללית של היחסים בין מרחב האתיקה לבין עולם המשפט.

כל אחת משמונה הדלתות הבאות מזמינה את הקורא אל תוך עולם מסוים של אתיקה מקצועית. כל דלת כזו היא מבוא לעולם של אתיקה מקצועית: בחינוך, במחשוב, במשפט, בעסקים, בפוליטיקה סביבתית, בפסיכולוגיה, ברפואה ובתקשורת. זהו סדר התחומים לפי הא"ב וזהו גם סדר שבעת המאמרים.

כל מבוא אל תוך עולם של אתיקה מקצועית הוא לא רק מבוא אל תוך עולם מסוים, אחד מן השמונה, אלא הוא גם מבוא מסוים אל תוך אותו עולם, מבוא על פי ראות עיניו של בעל המבוא, מחבר המאמר. אל תוך כל עולם כזה ניתן היה להיכנס גם במבוא אחר. כל מאמר מביע נקודת מבט מסוימת, תפיסה של המחבר בדבר התחום שלפניו ובדבר האתיקה שלו. לפעמים נקודת המבט הזאת מתוארת במאמר, לפעמים היא רק באה בו לידי ביטוי. בין אם כך ובין אם כך, הקורא יוכל ללמוד על האתיקה של כל אחד משמונת התחומים בין אם הוא מזדהה עם נקודת המבט שממנה נכתב המאמר ובין אם לאו.

ראשיתו של ספר זה בסדרת הרצאות של מבואות לאתיקה במרכז לאתיקה

ח אסא כשר

בירושלים. גם ההרצאות וגם הספר הזה הם פירות יוזמתו של יו"ר הוועד המנהל של המרכז, פרופ' יצחק זמיר. כל מחבר כתב לספר הזה מאמר שיש בו כל מה שנאמר בהרצאה וגם הרבה יותר מזה. תודתי נתונה על כך לכל אחד ואחת מהמחברים. ערכה את לשונו של הספר הזה אראלה ברילנט וגם לה נתונה תודתי. אילנה שמיר מהוצאת מאגנס טרחה מאוד בהבאת ספר זה לדפוס והוקרתי נתונה לה.

בסדרת ההרצאות הופיעו גם מבואות לתחומים אחרים. מובן מאליו שבסדרה הזאת גם היו תחומים שלא היו עליהם הרצאות. את החסר בספר זה, גם מאלה וגם מאלה, נשלים בכרך נוסף. המרכז לאתיקה בירושלים לקח על עצמו להרחיב את ההכרה, להעמיק את ההבנה ולשפר את הרמה בתחומים שונים, בעולמות אתיקה מגוונים. ברוח זו, הספר הזה מזמין את הקורא להכיר ולהבין, אבל גם להיטיב לעשות.